

Formning af fremtidens logopædi med kunstig intelligens

Oprindeligt udgivet på engelsk af ESLA d. 6. marts 2026

Oversat af ALF d. 11. marts 2026.

INTRODUKTION

Kunstig intelligens (AI) er i hastig udvikling og forandrer sundhedssystemer i hele Europa og globalt. Logopædi er en profession, der bygger på menneskelig kommunikation, interaktion og klinisk dømmekraft, og står derfor ved et afgørende skiftepunkt.

AI giver vigtige muligheder for at styrke udredning, intervention, forskning, servicelevering og adgang til behandling. Samtidig rejser den betydelige etiske, faglige og samfundsmæssige spørgsmål, som kræver omhyggelig overvejelse.

Dette positionspapir præsenterer *European Speech and Language Therapy Association's* (ESLA) perspektiv på, hvordan kunstig intelligens kan og bør forme fremtiden for logopædi. Målet er at støtte fagpersoner, beslutningstagere, undervisere, forskere og andre interessenter i at bruge AI ansvarligt, etisk og inkluderende i hele Europa.

VISION OG GRUNDLÆGGENDE PRINCIPPER

ESLA forestiller sig en fremtid, hvor kunstig intelligens understøtter – og ikke erstatter – logopæders ekspertise og kliniske dømmekraft. AI bør forbedre adgangen til højkvalitets, evidensbaserede ydelser, samtidig med at den respekterer menneskerettigheder, værdighed, mangfoldighed og inklusion.

Udviklingen og implementeringen af AI skal være etisk, gennemsigtig og samarbejdsbaseret, så teknologien tjener mennesker og samfund frem for at skabe ulighed eller afhumanisering af behandlingen.

Menneskecentreret behandling skal fortsat være kernen i al AI-understøttet praksis. Logopæder skal bevare fagligt lederskab og ansvarlighed, og AI-systemer skal være baseret på solid evidens, lighed og gennemsigtighed.

MULIGHEDER MED AI I LOGOPÆDI

Kunstig intelligens har potentiale til at styrke den kliniske praksis markant ved at forbedre screenings- og udredningsprocesser, støtte interventionsplanlægning og understøtte monitorering af behandlingsresultater.

AI-baserede værktøjer kan gøre det muligt at tilbyde mere personaliserede og adaptive behandlingsforløb og kan forbedre ydelser til flersprogede og kulturelt diverse befolkningsgrupper i Europa.

Ud fra et serviceperspektiv kan AI udvide adgangen til logopædi gennem digitale og hybride behandlingsmodeller, som understøtter tidlig identifikation, forebyggelse og kontinuitet i behandlingsforløb. Disse tilgange kan reducere geografiske, logistiske og ressourcemæssige barrierer – især for underbetjente grupper.

AI giver også store muligheder inden for forskning, uddannelse og faglig udvikling. Analyse af store datamængder kan styrke evidensdannelse og evaluering af behandlingsresultater, mens AI-understøttede læringsværktøjer kan forbedre uddannelse, træning og livslang læring for logopæder.

RISICI, ETISKE OVERVEJELSER OG BESKYTTELSESFORANSTALTNINGER

På trods af sine potentielle fordele rummer kunstig intelligens også betydelige risici og udfordringer. Logopædi er en relationsbaseret profession, og der er en risiko for, at u hensigtsmæssig brug af AI kan reducere meningsfuld menneskelig interaktion.

Datasikkerhed, samtykke, privatliv og ejerskab over følsomme sundheds- og kommunikationsdata er kritiske spørgsmål – ligesom risikoen for bias i AI-systemer, der kan skabe ulighed for visse befolkningsgrupper.

Der er også en risiko for overdreven afhængighed af automatiserede værktøjer uden tilstrækkelig klinisk kontrol, hvilket kan underminere faglig ansvarlighed og autonomi. Ulig adgang til digitale teknologier og AI-understøttede ydelser kan desuden forstærke eksisterende sundhedsuligheder, hvis det ikke håndteres aktivt.

Derfor er stærk regulering, kvalitetssikring og etisk styring afgørende.

POLITISKE PRIORITETER OG FAGLIG INTERESSEVARETAGELSE

Kommunikation og synkning er grundlæggende menneskelige funktioner, der ligger til grund for deltagelse, uddannelse, beskæftigelse, sundhed og social inklusion. Logopæder spiller en central rolle på tværs af sundheds-, uddannelses- og socialområdet og skal anerkendes som nøgleaktører i AI-, rehabiliterings- og digital sundhedspolitik.

ESLA opfordrer europæiske beslutningstagere og institutioner til at sikre, at logopædisk ekspertise bliver integreret i AI-sundhedsstrategier, rehabiliteringsinitiativer og digital

sundhedsstyring. Der er behov for investeringer i etisk og inkluderende AI-innovation, som er i tråd med europæiske værdier, menneskerettigheder og inklusion af mennesker med funktionsnedsættelse.

ESLAs holdning er i overensstemmelse med globale og europæiske rammer, herunder WHO's Rehabilitation 2030-indsats og *World Rehabilitation Alliance*, der anerkender rehabilitering som en essentiel sundhedsydelse. Positionen stemmer også overens med *European Programme of Work*, europæiske digitale sundheds- og AI-rammer samt principperne i FNs Handicapkonvention.

SAMARBEJDE, INNOVATION OG FAGLIGT LEDERSKAB

ESLA opfordrer til tæt samarbejde mellem logopæder, brugere, forskere, udviklere, industripartnere og beslutningstagere. AI-værktøjer bør designes i fællesskab med fagfolk og mennesker med erfaringer for at sikre relevans, sikkerhed, gennemsigtighed og effektivitet.

Uddannelses- og forskningsinstitutioner bør integrere AI-kompetencer, etik og kritisk digital forståelse i logopædiuddannelser og efteruddannelse. Samtidig skal professionen engagere sig aktivt og kritisk i AI-udvikling og dele viden, faglig funderet praksis og bekymringer både nationalt og europæisk.

KONKLUSION

Kunstig intelligens vil få en betydelig indflydelse på fremtidens logopædi. ESLA opfordrer til en bevidst, etisk og samarbejdsbaseret tilgang for at sikre, at AI styrker kommunikation, deltagelse, værdighed og inklusion i hele Europa – samtidig med at de menneskelige værdier og den faglige ekspertise, der er kernen i professionen, beskyttes.